

Norsk Pensjonistforbund

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8004 DEP

0030 OSLO

Ref.: 2009/4378/ad/if

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
17 MARS 2009
ARKIVKODE: 536.0
SAKSNR: 200801374-15

OSLO, 16.03.2009

Forslag til endring i lov om Statens Pensjonskasse og i enkelte andre lover.

Departementets høringskriv, datert 19.12.08.

Norsk Pensjonistforbunds høringskriv vil i hovedsak omfatte de områder som omfatter de medlemmer av ordningen og som allerede har tatt ut sin pensjon (alderspensionistene).

Som kjent for departementet er Norsk Pensjonistforbund sekretariat for fellessaker for det såkalte "SAKO" – samarbeidet. I dette deltar i tillegg til Norsk Pensjonistforbund, Telepensionistenes Landsforbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund, Jernbanepensionistenes Forbund, Postpensionistenes Landsforbund, LO-stats kontaktutvalg og Fagforbundet.

Pensjonistorganisasjonene uttaler seg ikke til det som er anført i høringsutkastet, side 1 – 4.

Til 2.3 Karensbestemmelse knyttet til uføre-, enke-, enkemannspensjon.

Norsk Pensjonistforbund vil advare sterkt imot at alene symptomer – mer eller mindre vage - på en senere diagnostisert lidelse, skal kunne brukes som kriterium for å nekte å innvilge uførepensjon. Blir en slik skjerpning innført, vil det bety en sterk svekkelse av det enkelte medlems rettsikkerhet. I tilfeller hvor det kan være grunn til å mene at en diagnostisert sykdom/lidelse, som har betydning for pensjonssaken, er oppstått før søknad om pensjon ble fremmet og en mener at søker har fortiet informasjon om denne, må bevisbyrden for en slik sak i tilfelle legges på den innvilgende instans (SPK). Den må være fastsatt på strenge kriterier, knyttet til en **bevisst** unnlattelse (handling) m.h.t å ha holdt tilbake opplysninger om en allerede diagnostisert lidelse. Dato for legens fastsettelse av diagnosen vil være en viktig faktor i saksbehandlingen. Norsk Pensjonistforbund mener bestemt at det ut fra våre rettsikkerhetsprinsipper ikke kan være holdbart å gi avslag på en ytelse, alene basert på en antagelse om at medlemmet, før søknaden ble fremmet, kjente til, eller burde ha kjent til en ikke diagnostisert medisinsk lidelse, kanskje uten synlige og påviste symptomer. Begrunnelsen som er gitt for å innføre ordningen, nemlig å få til en begrensning av

antall klagesaker holder etter vår oppfatning ikke juridisk mål og vi henviser bl.a. til prinsippene i forvaltningsloven.

Til 2.5 Likebehandling av enker og enkemenn.

Vi har merket oss behandlingen i EFTA's klageorgan og noterer oss at myndighetene arbeider med å tilpasse sitt lov og regelverk slik at disse kommer i harmoni med EFTA -dommen om likestilling.

Norsk Pensjonistforbund kan ikke akseptere at sentrale og opptjente rettigheter fjernes nærmest med et pennestrøk. Det er sentralt i vårt lov- og regelverk at ingen lov kan gis tilbakevirkende kraft og særlig når endringen vil være til ugunst for den/de den omfatter.

Norsk Pensjonistforbund avviser de forslagene som forringer sentrale opparbeidede rettigheter på samme prinsipielle grunnlag og i hovedsak fordi forslagene er til ugunst for den/de bestemmelsen måtte omfatte.

Vi understreker spesielt i denne høringsuttalelse at den rett enker etter medlemmer fra før 01/10-1976 har til en ikke behovsprøvet etterlattepensjon ikke må forringes. Et flertall av disse enkene har ikke selv pensjonsrettigheter utover folketrygdens minsteytelser og de har regnet med at den rettighet de som enker har i henhold regelverket i SPK skal gjøre det mulig å opprettholde en anstendig levestandard. Vi legger videre til grunn at disse enkenes rettigheter skriver seg fra en tid da gifte kvinners deltakelse i arbeidslivet var langt dårligere enn i dag, m.a.o. at mulighetene til å planlegge egen pensjon i alderdommen var fraværende. Ordningen vil således, ettersom årene går, forsvinne av seg selv etter hvert som disse enkene går bort. Antydningen om en begrensning for de som blir enker i ung alder, under henvisning til deres muligheter for å kunne skaffe seg lønnsinntekt, avviser vi som en smålighet fra myndighetene. Det dreier seg om et ubetydelig antall som i tilfelle skal fratras en sentral rettighet. I en rettsstat må opparbeidede rettigheter og forventede inntekter respekteres også for mindre grupper. Også denne gruppen vil etter hvert naturlig faller bort.

Rettsikkerhetsspørsmålene for øvrig:

Vi er innforstått med at intensjonen i det foreliggende forslag til endringer i lov om SPK er å få gjennomført innsparing på de offentlige budsjetter. I lys av den debatt som har vært ført, særlig knyttet til framtidig folketrygdordning, ser vi også behovet for en harmonisering av hele pensjons- og trygdefeltet. Pensjonistorganisasjonene står imidlertid samlet når det gjelder vårt krav om at ingen lovbestemmelse må gis tilbakevirkende kraft til ugunst for den bestemmelsen omfatter. Etter pensjonistorganisasjonenes oppfatning er meningen med en etterlattepensjon å etablere en større eller mindre erstatning for økonomisk tap i forbindelse med tap av ektefelle. For å kunne etablere en fornuftig og bærekraftig pensjonsordning vil det være nødvendig å kartlegge forsikringsbehovet for gruppen. Vi anser det som en alvorlig mangel at myndighetene ikke har gjennomført en slik kartlegging.

Da Statens Pensjonskasse ble etablert i 1917 var lønningene i det offentlige lave. I mellomkrigstiden med de økonomiske nedgangstider var en stilling i det offentlige for mange en "gullkantet" sikkerhet. Det offentlige var da ansett som en attraktiv arbeidsplass til tross for et lavt lønnsnivå i forhold til arbeidslivet for øvrig. Særlig var sikkerheten for jobben

sentral, men også de sikringene som bl.a. lå i SPK-ordningen hadde betydning.. Statens arbeidstakere – som nå er pensjonister - har gjennom sin yrkeskarriere betalt opp til 10 % av sin grunnlønn til SPK-ordningene. Etter innføringen av Folketrygden fra 1967, er avgift betalt i tillegg til ordinær avgift til folketrygden. Det føles derfor nærmest som et svik når den tidligere arbeidsgiver ønsker å kutte ut sentrale og opparbeidede rettigheter som den enkelte har gitt sitt bidrag til, i tillit til at den økonomiske sikkerheten ved sykdom og alder skulle være ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Vi unnlater heller ikke å peke på at da behovsprøvingen for enkepensjoner ble innført i 1976 ble opptjent statspensjon omtalt som en rettighet. Synspunktet den gang gikk ut på at pensjonsrettighetene er en del av vilkårene i arbeidslivet. De ble sogar omtalt som et ”kontraktsliknende forhold”. Synspunktet den gang gikk også ut på at det ved ny lovgivning ikke kunne gripes inn i slike eksisterende kontraktsforhold. Pensjonistenes organisasjoner føler uro ved den historieløshet som synes å prege det foreliggende forslag. Dersom departementet mener at det nå kan legges nye og avvikende synspunkt til grunn må dette opplyses i klar tekst og med begrunnelse, slik at organisasjonene eventuelt kan få prøvet saken. I et kontraktsforhold er det som kjent minst to selvstendige parter.

Spørsmål om forutsigbarhet for pensjonene.

Ved omtale av og andre framstøt i forbindelse med pensjonsreformen har myndighetene med vår statsminister og de forskjellige fagministre i spissen sterkt understreket behovet for forutsigbarhet for pensjonene som en viktig faktor for publikums tillit til disse. Forutsigbarhet har stor betydning for det renome pensjonssystemene får hos publikum generelt og hos medlemmene spesielt. Vi beklager at en tilsvarende ansvarlig holdning ikke er reflektert i det foreliggende dokument.

Reguleringsordningene.

Pensjonistorganisasjonene vil avslutningsvis bemerke at de årlige reguleringer av alle pensjoner – inkludert stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer m.v. bør reguleres likt, med reguleringsfaktor knyttet til lønnsutviklingen og Folketrygden. Opparbeidet pensjonsrettighet ved pensjoneringstidspunktet må være harmonisert på en slik måte at det ikke kan levnes tvil om likebehandling av alle grupper i samfunnet.

Norsk Pensjonistforbund står med glede til disposisjon om det er behov for ytterligere kommentarer til saken.

M ed vennlig hilsen
NORSK PENSJONISTFORBUND

Harry Jørgensen
forbundsleder

Harald Olimb Norman
generalsekretær

Kopi:
SAKO – organisasjonene.